

CONCEPTNOTA

DECREET GEMEENTEWEGEN

Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
01/12/2016

Lies Jans – Dirk De Kort – Gwendolyn Rutten

CONTEXT

Vlaams Regeerakkoord 2014 – 2019

*We **moderniseren** de bestaande Buurtwegenwet en stellen de gemeenten in staat een weloverwogen **tragewegenbeleid** te voeren vanuit een integrale beleidsvisie. Het nieuwe decreet vormt het kader voor de actualisatie van de Atlas der Buurtwegen en biedt een optimale bescherming van de bestaande of in gebruik zijnde functionele verbindingen. (...)*

DE TRAGE WEG NAAR NIEUW DECREET ...

Eerdere pogingen Decreet Trage Wegen mislukt (2002-2004-2010-2012)

Redenen:

- moeilijke definitie van “trage weg”
- sterke focus op problematiek van “afschaffing”
- onoverbrugbare knelpunten
 - bevoegdheidsverdeling (provincie – gemeente),
 - inspraak en beroepsmogelijkheden voor derden,

VERSCHILLENDE SOORTEN TRAGE WEGEN

- (al dan niet verdwenen) voetwegen – kerkwegen – buurtwegen uit Atlas der Buurtwegen (ca 1850)

VERSCHILLENDE SOORTEN TRAGE WEGEN

- (al dan niet verdwenen) voetwegen – kerkwegen – buurtwegen uit Atlas der Buurtwegen (ca 1850)

maar evenzeer

- jaagpaden en dijkpaden,
- wandel-, fiets- en ruiterspaden op oude spoorbeddingen,
- bospaden,
- voetgangersdoorsteken in verkavelingen en woonwijken,
- paden in kader van landinrichting en ruilverkavelingen,
- ...

VERSCHILLENDE SOORTEN TRAGE WEGEN

Doorsteek door weilanden, goodwill van de landbouwer, vaak ontoegankelijk

“Kerkwegel” in verstedelijkte context

VERSCHILLENDE SOORTEN TRAGE WEGEN

Mooi aangelegd pad in kader van ruilverkaveling, erkend in wandelnetwerk, goed onderhouden door gemeente

Boswegel

DECREET GEMEENTEWEGEN – EEN NIEUWE BENADERING

Wet van de Buurtwegen 1841				Diverse vormen van ontstaan (onteigening, rooilijnplan, bpa/rup, verkaveling, gratis grondafstand, ...)	
“buurtweg”	“buurtweg”	“buurtweg”	“buurtweg”	“gewone weg”	“gewone weg”
Openbaar domein	Privaat domein	Openbaar domein	Privaat domein	Openbaar domein	Openbaar domein
Gemotoriseerd verkeer	Gemotoriseerd verkeer	Voetgangersverkeer	Voetgangersverkeer	Voetgangersverkeer	Gemotoriseerd verkeer
				• Doorsteek verkaveling • gemeentelijk pad • bospad • vml. spoorweg (vaak provincie) • jaagpad (vaak W&Z) • ...	• Gemeenteweg • Gewestweg maar ook jaagpad, boswegen, ...

DECREET GEMEENTEWEGEN – EEN NIEUWE BENADERING

Drie mogelijke invalshoeken voor scope van het nieuwe decreet:

- Decreet Trage Wegen
- Beperkt initiatief : Modernisering Wet op de Buurtwegen (1841)
- **Geïntegreerde benadering: Decreet Gemeentewegen**

DECREET GEMEENTEWEGEN – EEN NIEUWE BENADERING

DUBBELE DOELSTELLING

- geïntegreerd proceduredecreet voor aanpassing van alle gemeentewegen
- decretale basis voor de uitbouw van een netwerk van trage wegen

INHOUD

- Visievorming en afwegingskader
- Procedures en verjaring
- Digitaal register gemeentewegen
- Handhaving en beheer

DECREET GEMEENTEWEGEN – EEN NIEUWE BENADERING

KENMERKEN

- Duidelijkheid en rechtszekerheid
- Vereenvoudigde en geïntegreerde procedures
- Maximaal gebruik van bestaande instrumenten
- Administratieve lastenverlaging
- Subsidiariteit
- Voldoende inspraak & beroepsmogelijkheden voor derden

WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

- **Geïntegreerde benadering obv beleidskader ipv ad-hoc beoordeling**
- **Vereenvoudiging procedure voor wijzigen tracé buurtweg (1841)**
- **Geïntegreerde procedure ipv cumulatieve procedures**
- **Eenvoudige procedures voor “regularisatie” historische situaties**
- **Uniforme eenvoudige instrumenten van beheer en handhaving voor lokale besturen**

WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

Geïntegreerde benadering op basis van beleidskader in plaats van ad hoc beoordeling

- Momenteel beslist gemeente (+ deputatie) obv ad hoc dossier
- Men houdt weinig rekening met toekomstwaarde of grensoverschrijdend karakter

Daarom:

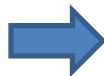
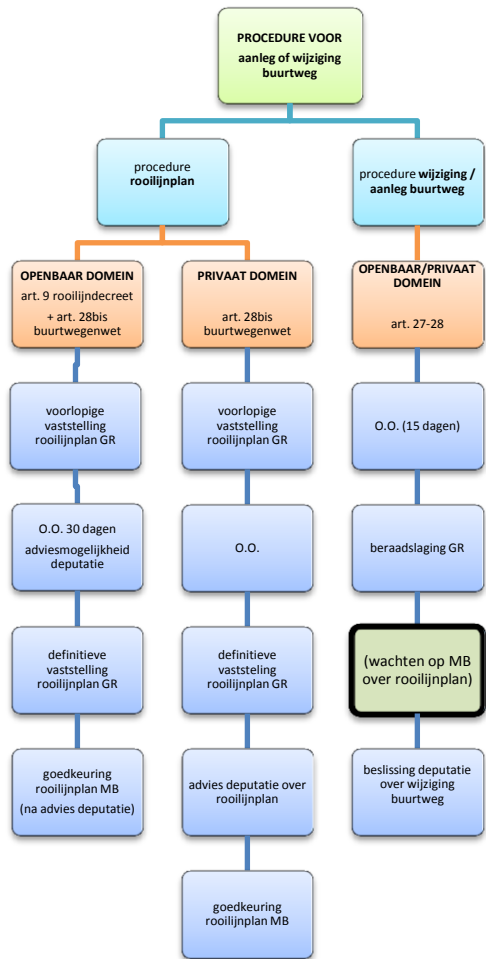
- Algemeen Vlaams afwegingskader + lokaal beleidsplan
- Toepassing van principes van de Ladder van Lansink:
behoud – verplaatsing - afschaffing

WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

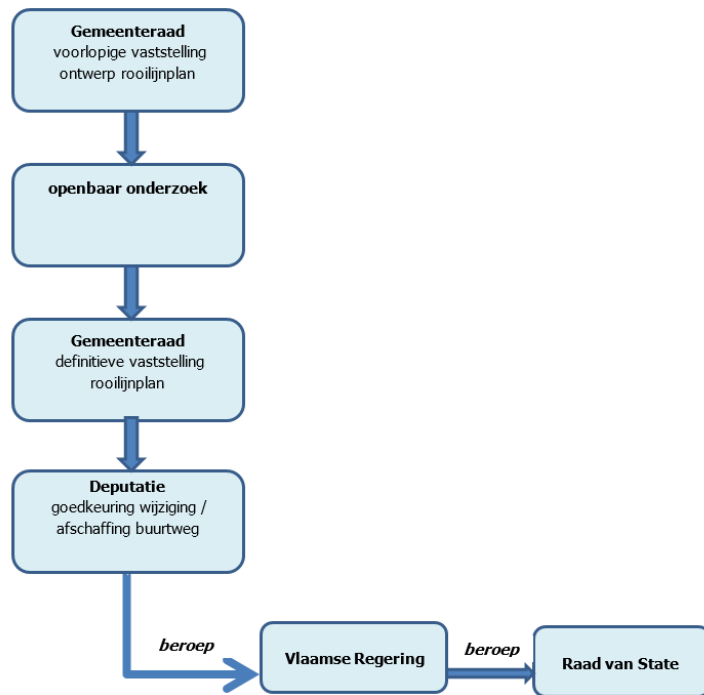
Vereenvoudiging procedure voor wijziging buurtweg (1841)

In 2013 al gedeeltelijke vereenvoudiging doorgevoerd (Muyters) door rooilijnplan en “wijzigingsplan” te integreren, maar

- goedkeuringsbeslissing door deputatie is gebleven
(= dubbele beslissingstrap)
- beroep bij minister is gebleven

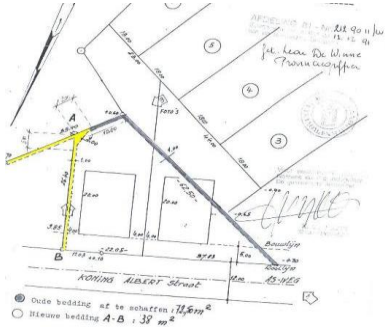

Huidige procedure voor wijziging/afschaffing buurtweg
(// Buurtwegenwet, 1841).

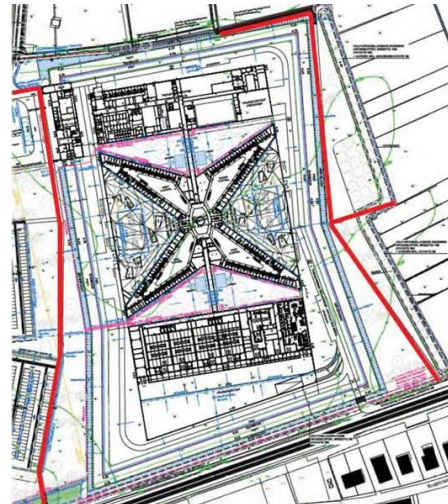
WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

Geïntegreerde procedure ipv cumulatieve procedures

Verkavelingsaanvraag kan de voetweg
niet verleggen

RUP gevangenis Dendermonde
kan voetwegen niet verleggen

WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

Geïntegreerde procedure ipv cumulatieve procedures

Integratie met andere procedures

- Verkavelingsaanvraag
- Ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP)
- Ruilverkaveling, landinrichting, ...

WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

Historische situaties rechtzetten...

Voetweg doorkruist speelplaats van een school

Voetweg dwars door huis (toch vergund)

Bewoners met verstomming
geslagen: “Er loopt een voetweg
door onze keuken”

15/01/2016 om 06:00 door Fernand Goyens

[Print](#) [Corrigeer](#)

De voetweg vertrekt op de plaats waar bewoner Dirk Grauwels staat.
Foto: In

WELKE PROBLEMEN WILLEN WE WEGWERKEN ?

Instrumenten van beheer en handhaving

VISIEVORMING

- Vlaams afwegingskader
- Lokaal bestuur:
 - Beleidsplan
 - Lokaal afwegingskader
 - Gemeentelijke actieplannen rond trage wegen

VISIEVORMING

Algemeen afwegingskader =

- Algemeen belang
- Geïntegreerde benadering
- Duurzaamheid: waarde op huidig en toekomstig netwerk (functioneel – recreatief)
- Uitzonderingsprincipe : ladder van Lansink
- Motiveringsplicht
- Netwerk en grensoverschrijdend karakter

BEVOEGDHEIDSVVERDELING

- Lokale besturen bevoegd voor gemeentewegen
- Mogelijkheid geïntegreerde procedure en koppeling van de besluitvorming over gemeentewegen met besluitvorming rond planningsprocessen en vergunningsaanvragen

PROCEDURES

- Voor aanleg van nieuwe gemeenteweg
- Voor het wijzigen of verplaatsen van een gemeenteweg
- Voor het opheffen of afschaffen van een gemeenteweg

PROCEDURE VOOR AANLEG NIEUWE GEMEENTEWEG

- Via de opmaak van een **rooilijnplan** of RUP
- Via een **verkavelingsaanvraag** met rooilijnplan

PROCEDURE VOOR WIJZIGEN OF VERPLAATSEN

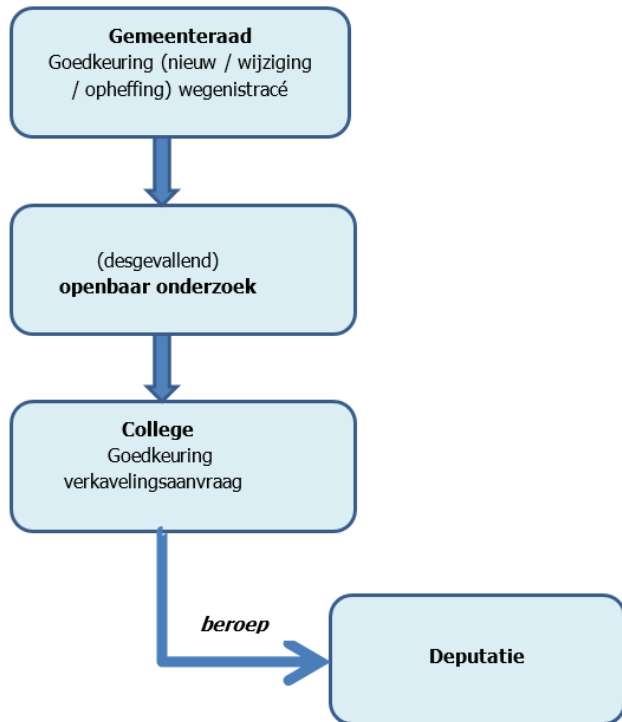
- Via de opmaak of wijziging van een **rooilijnplan** of RUP
- Via een **(wijziging van) verkavelingsaanvraag** met rooilijnplan

PROCEDURE VOOR OPHEFFEN OF AFSCHAFFEN

- Opmaak of wijziging van een RUP
- Via een (wijziging van) **verkavelingsaanvraag**
- Via een “**besluit**” (tot opheffing rooilijnplan)

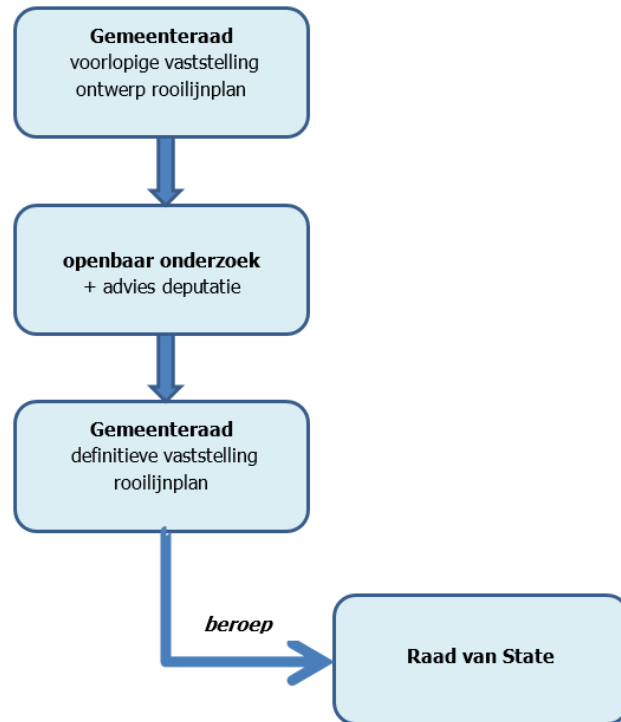
Procedure voor aanleg / wijziging / opheffing lokale weg via VERKAVELING

(// huidige procedure verkavelingsaanvraag VCRO)

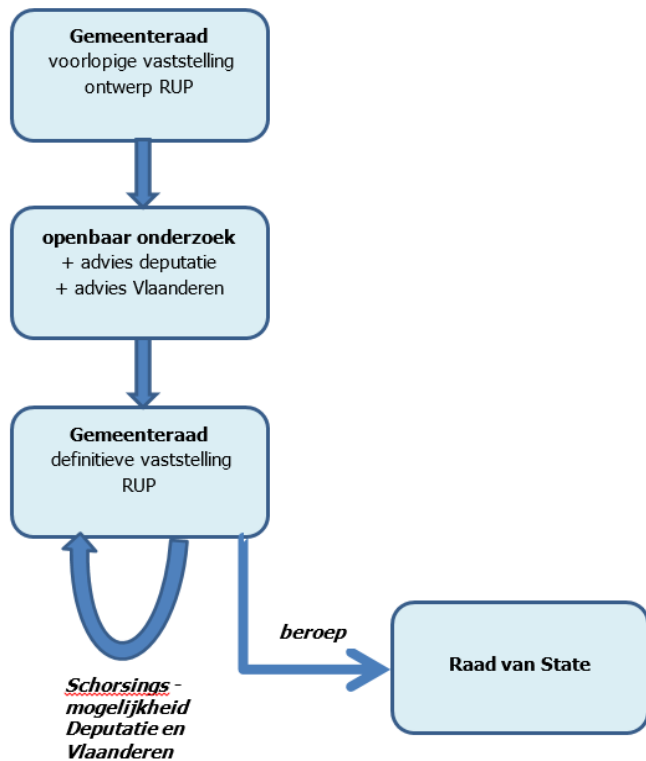
Procedure voor aanleg / wijziging lokale weg via ROOILIJNPLAN

(// huidige procedure rooilijndecreet)

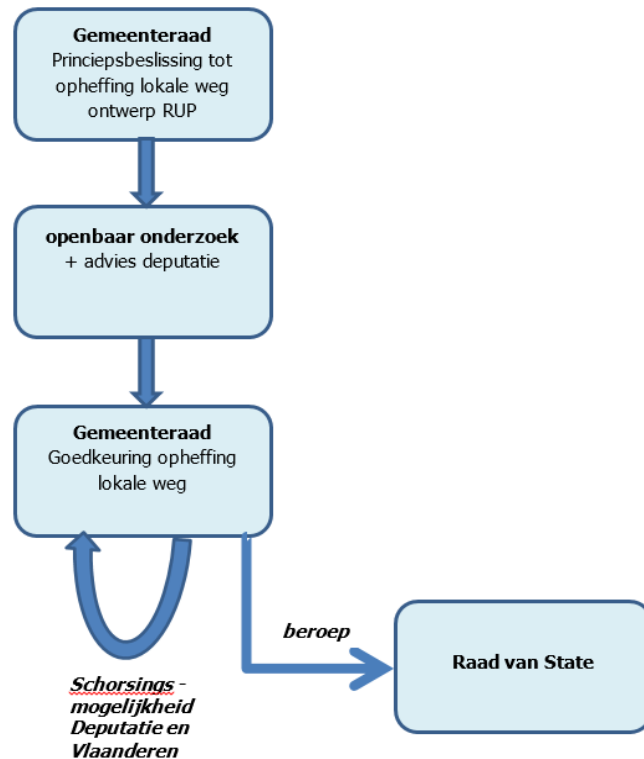

Procedure voor aanleg / wijziging / opheffing lokale weg via RUP

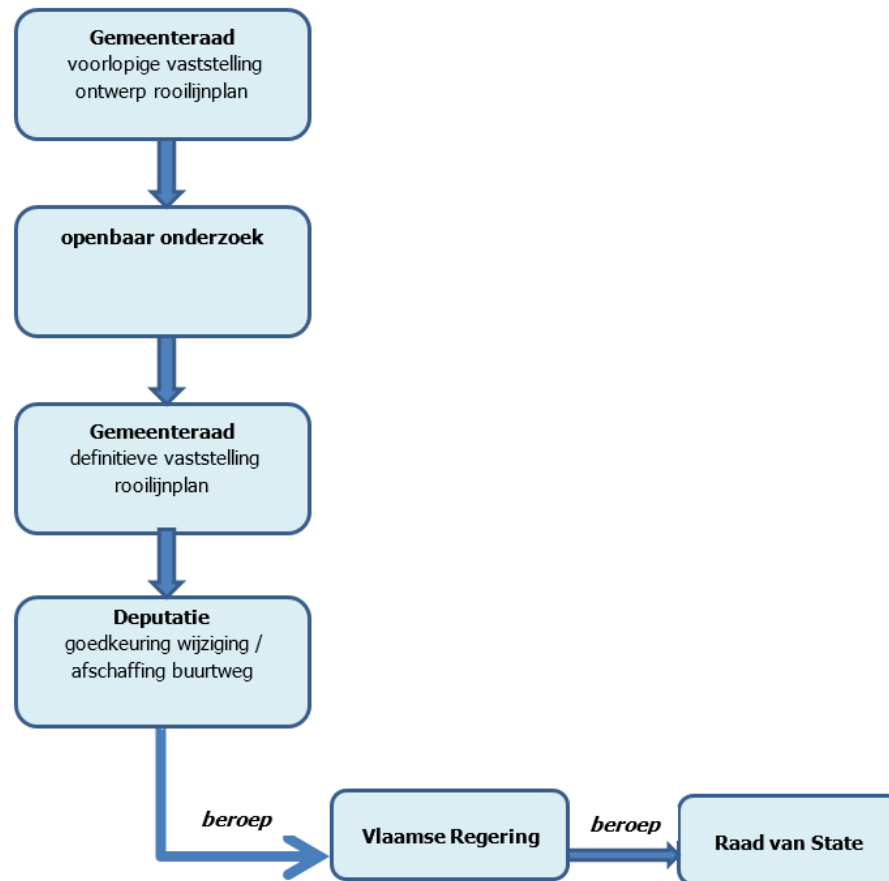
(// huidige procedure VCRO)

Procedure voor opheffing lokale weg via BESLUIT

Huidige procedure voor wijziging/afschaffing buurtweg
(// Buurtwegenwet, 1841).

VERGOEDINGEN EN MEERWAARDEBEPALING

VERJARINGSASPECTEN

- Gemeentewegen kunnen niet verjaren door ongebruik
- “Verkrijgende verjaring” – geregeld in B.W. (30 jaar)
- Mogelijkheid voor “contractuele wegen” (29 jaar)

DIGITAAL REGISTER VAN GEMEENTEWEGEN

- Geen verplichte inventarisatie (trage) wegen
- Geen nieuwe, allesomvattende “atlas” met rechtsbasis
- Wel digitaal register = gemeentelijk gegevensbestand
 - administratieve en gerechtelijke beslissingen
 - bijhorende plannen

BEHEERSASPECTEN

- Onderhoud gemeenteweg = gemeente
- Eventueel beheersovereenkomst met
 - andere gemeenten
 - particulieren

HANDHAVING

- Duidelijk mandaat aan gemeenten om op te treden tegen inname van gemeentewegen, bv. via
 - dwingende maatregelen
 - administratieve handhaving (GAS-boetes),
 - ambtshalve optreden

GEMEENTEN ONDESTEUNEN IN HUN TRAGEWEGENBELEID

Voetwegel opnieuw open

ANZEGEM – De veldwegel langs de tuin van het Sint-Vincentiusinstituut in Anzegem is weer open. Het voetpad werd enkele weken geleden afgesloten omdat het op private grond ligt en ook geen officieel statuut heeft. Na onderhandelingen tussen eigenaar, buren en gemeente werd de wegel terug open gesteld en verdwenen de betonblokken. Voor buurtbewoners maar vooral vrijwilligers die op pad gaan met senioren van rustoord Ter Berk een hele geruststelling.

(WDA)

KAN HET DEZE KEER WEL LUKKEN?

- Andere benaderingswijze: alle gemeentewegen
- Bevoegdheid RO + Mobiliteit
- Voorbeeld van Wallonië: *décret relatif à la voirie communale*
- “Vertrouwen in gemeenten” (Vlaams regeerakkoord)
- Maximaal gebruik bestaande instrumenten
(waardoor discussie rond bevoegdheden is uitgeklaard)
- Focus op eenvoudige en geïntegreerde procedures
(ipv afwegingskader, algemene inventarisatie, planlast)
- Spontane initiatieven rond trage wegen

ZULLEN ALLE BUURTWEGEN PLOTS VERDWIJNEN?

- Afschaffing of verlegging is enkel mogelijk mits onderbouwing en motivering.
- Principe van Ladder van Lansink: behoud – verplaatsen - afschaffen
- Voldoende inspraak (openbaar onderzoek, adviezen) en beroepsmogelijkheden voorhanden in alle procedures
- Afschaffing van alle “verdwenen” buurtwegen via één beslissing (RUP, besluit, ...) is niet mogelijk.
- “Verjaring door ongebruik” wordt decretaal geschrapt (/ / Wallonië)
- Geen nood aan volledige inventarisatie en uitspraken met risico tot massale afschaffing tot gevolg

SAMENVATTING

- 1 decreet GEMEENTEWEGEN = codex voor lokale besturen rond gemeentewegen
- Geïntegreerde procedures voor alle soorten gemeentewegen
 - via RUP, landinrichtingsproject, ... of verkavelingsvergunning
- Geen planlast voor gemeenten:
 - Geen nieuwe Atlas buurtwegen
 - Geen volledige inventarisatie als ontvoogdingsvoorwaarde
 - Geen risico op nieuwe juridische procedures bij inventarisatie
 - Geen risico op *tabula rasa* bij inventarisatie-oefening

CONCLUSIE

- Administratieve vereenvoudiging
- Geen administratieve lasten voor gemeenten
- Geïntegreerde afweging
- Maximaal gebruik van bestaande instrumenten en procedures
- Voldoende inspraak en beroep
- Vertrouwen in gemeenten
- Integrale benadering

VRAGEN?

